

Kokous: 59. Focal Point meeting
Paikka: Teams
Aika: 24-25.9.2025
Osallistuja: Kirsi-Maarit Siekkinen, Ruokavirasto
Lisätietoja: <http://www.efsa.europa.eu>

Tiivistelmä

EFSA:n kansallisten yhteyshenkilöiden (Focal Point) 59. kokouksessa puhetta johtivat EFSA:n Victoria Villamar ja Sergio Rodeia Potier. Kokous järjestettiin verkossa. Osallistujia oli ”langoilla” noin 60 henkilöä; uusia jäseniä Latviasta ja Italiasta.

Kokouksen päähuomio keskittyi kumppanuuksiin ja EFSA:n riippumattomuuspolitiikkaan.

Kokouksessa keskusteltiin myös jäsenmaiden sisäisestä yhteistyöstä EFSA asioissa. Lisäksi EFSA jakoi tietoa Focal Point -toimintaohjelmaan kytketyistä räätälöidyistä hanke-ehdotuksista ja uusista ohjelmasuunnitelmista.

Jäsenmaista Suomi ja Kreikka esittelivät Focal Point-toimintaohjelmaan kytkettyjä päättyneitä räätälöityjä hankkeitaan; Suomi riskinarviointiyhteistyötä ja kumppanuuden rakentamista naapurimaiden riskinarvioijien välillä. Kreikka kansallisille asiantuntijoille järjestämiään tapahtumia, joissa fokuksessa olivat riskien luokittelu ja mikrobiologisten riskien arviointi.

Norja jakoi tietoa hankkeesta, joka liittyy eläinkokeille vaihtoehtoihin menetelmiin. Saksa puolestaan kertoi järjestäneensä kaksi koulutustilaisuutta *World Food Safety Almanac* -alustasta.

Kaikki kokouksessa pidetyt esitykset löytyvät EFSA:n sivuilta. Katso ne [tästä](#).

Kokouksen kulku

EFSA:n Victoria Villamar avasi kokouksen ja toivotti kaikki tervetulleeksi linjoille. Hän nosti esiin olevamme puolessa välissä Focal Point -toimintaohjelmaa (2023–2027), jolloin on hyvä hetki alkaa suunnitella tulevaa. Vuonna 2027 voimaan astuu EFSA:n uusi strategia, jonka alle ja tavoitteisiin myös **Focal Pointien (FP) uusi toiminta- ja ohjelmakausi** kytketään. Tulevaa ohjelmakautta pähkitään Advisory Forumin (AF) kanssa yhteisessä työpajassa 4–5.11 (*Placeholder MS workshop*). Lisäksi vapaaehtoisista AF- ja FP-jäsenistä (8–9 maata) perustetaan työryhmä miettimään ohjelmakauden sisältöjä.

Seuraavaksi aiheena oli FP-toimintaohjelman ”terveystarkastus” EFSA:n Julia Fingerin johdolla, jossa keskityttiin **keskustelemaan jäsenmaiden sisäisestä yhteistyöstä EFSA asioissa**. Yksi FP kertoi FP- ja AF-jäsenten keskustelevan epämuodollisesti päivittäin. Useat FP:t kertoivat kokoustavansa AF:n kanssa ennen AF-kokouksia. EFSA:n verkostolaisten kanssa kokoustetaan puolestaan harvakseltaan. Toinen FP puolestaan kuvasi yhteydenpidon FP:n ja AF:n välillä tapahtuvan harvakseltaan kirjallisesti. Sen sijaan heillä AF ja maan EFSA:n johtokunnan jäsen (MB) tekevät tiivistä yhteistyötä. FP tarjoaa heille lähinnä vain teknistä apua.

Kaikkein vaikuttavinta ja organisoiduinta yhteistyötä löytyi yhden maan osalta. Heillä FP, AF, viestintäkoordinaattori (MSCC) ja EFSA:n viestintäverkoston kansallinen jäsen kokoustavat viikoittain (30 min). Joskus (aiheesta riippuen) kokoukseen kutsutaan myös muita kansallisia EFSA:n verkostolaisia. Ennen AF-kokouksia FP ja AF kokoustavat asiaan kuuluvien ministeriön edustajien kanssa (1,5 h). He osallistuvat myös MB:n oman tiimin kokouksiin. Tiivis kansallinen verkostoituminen auttaa heitä reagoimaan asioihin oikea-aikaisesti ja pitämään ”systeemin” elossa.

Joissain maissa yhteydenpito em. välillä ei ollut tai se oli vasta rakenteilla. Keskustelimme myös yhteistyöstä Art.36 listan organisaatioiden kanssa. Muutamien maiden FP:t järjestävät heille yhteiskokouksia ja työpajoja. Jotkut puolestaan auttavat organisaatioita vain pyydettyä ja keskittyvät jakamaan heille tietoa (esim. EFSA:n rahoituksista). Osa FP:sta kohdentaa informaation *case-by-case* tyyppisesti, osa taas jakaa kaiken tiedon kaikille (vaikka tieto ei koskettaisi ko. organisaation toimialaa).

EFSA:n Andrea Laroni jakoi tietoa EFSA:n **FP-toimintaohjelmaan kytketyistä räätälöidyistä uusista hanke-ehdotuksista** (TMA). EFSA sai määräaikaa mennessä 16 ehdotusta, joissa on mukana yhteensä 29 maata. FI mukana 3:ssa ehdotuksessa. Karsintaa jouduttiin tekemään, koska EFSA:n käytettävissä oleva budjetti on 4 M €. Tämän lisäksi monivuotinen viestintäkoordinaattori -tehtävä (MSCC) haukkaa käytettävissä olevasta budjetista ison osan. Tieto hyväksytyistä ehdotuksista saadaan lokakuussa. Hyväksynnän saaneet hankkeet alkavat 2026. *Kokouksen jälkeen jaettiin tietoa rahoitettavista ehdotuksista ja yhdelle ehdotuksista, jossa FI on mukana (FLARE – Framework to quantify Likelihood and Availability to assess potential Risks in e-Commerce), myönnettiin rahoitus MSCC-rahoituksen lisäksi (FI sitoutunut vuoteen 2027 asti).*

EFSA tiedotti, että se alkaa ottaa vastaan **FP toimintaohjelmaan kytkettyjä räätälöityjä uusia hanke-ehdotuksia maaliskuun alusta**. Määräaika ehdotusten lähettämiseksi on 30.4.2026.

EFSA suositteli huomioimaan, että ehdotuksissa painotettaisiin 1) tulevaisuuden resurssitarpeita, jotka

hyödyntäisivät myös kumppanuuksia; 2) toimia, jotka ovat sekä EFSA:n että jäsenmaiden prioriteeteissa korkealla; 3) toimia, joilla vahvistetaan töitä kaikilla alueilla. EFSA arvioi ja priorisoi ehdotukset, kuten aikaisemminkin. FPT toimivat apuna sopivien kumppaneiden löytämisessä; EFSA kannusti FPT:ää hyödyntämään kumppanihaussa EFSA:n uudenkarheaa "[Risk Assessment Initiatives Hub](#)" -alustaa.

Seuraavaksi kuultiin **NO esitys meneillään olevista FP-toimintaohjelmaan kytketystä rätälöidyistä hankkeista [CHANGE](#)*, joka liittyy eläinkokeille vaihtoehtoisin menetelmiin**. Norjassa järjestetään vuosien 2024–2026 aikana 3 työpajaa, joissa yritetään päästä eteenpäin eläinkokeista luopumisessa. Pajoihin kutsutaan mukaan asiantuntijoita ympäri maailman pohtimaan puheista toteutukseen siirtymistä. Hankkeen tavoitteena on laatia dokumentti toteutettavissa olevista suosituksista, sekä osallistua aiheen tiimoilta viranomaishyväksyntään ja täytäntöönpanoon. Tehtävässä perustetaan myös verkosto ja alusta riskinhallitsijoille, -arvioijille ja tutkijoille, jossa tiedonvaihtoa voidaan jatkaa. Seuraava työpaja järjestetään 22-25.6.2026 Oslissa. Työpajaan osallistujan on varauduttava maksamaan itse matka- ja majoituskulut. NO kertoi heidän aikovan hakea hankkeelle jatkoa.

Ensimmäisen kokouspäivän lopuksi EFSA:n Zoi Mousia jakoi palautetta ja yhteenvetoja edellisen FP-kokouksen yhteydessä pidetystä verkostoitumistapahtumasta, sekä EFSA:n maiden kanssa pidetyistä kahdenvälisistä kokouksista, joissa **haarukoitiin yhteistyöaiheita** ja haasteita. Selväksi kävi, että jäsenmaat ovat halukkaita tekemään enemmän yhteistyötä EFSA:n kanssa. Parhaillaan EFSA analysoi saamiaan aiheita ja kartoittaa ketkä kaikki ovat kiinnostuneita mistäkin. Esiin nousseita aiheita ja aihealueita ovat mm. seuraavat: eläinten terveys- ja hyvinvointi, vaihtoehdot kasvinuojeluaineille, mikro- ja nanomuovit, ilmastomuutoksen vaikutukset ruokaketjuun. EFSA esittelee analyysinsä tulokset ja yhteistyöstrategian joulukuun AF kokouksessa.

Toisena kokouspäivänä EFSA esitteli kumppanuusmahdollisuuksiaan ja miten niistä saa mahdollisimman paljon irti. FI ja EL oli valjastettu esittelemään konkreettisia esimerkkeinä FP-toimintaohjelmaan kytkettyjä päättyneitä rätälöityjä hankkeitaan; Suomi riskinarviointiyhteistyötä ja kumppanuuden rakentamista Suomen ja Viron riskinarvioijien välillä. Kreikka puolestaan kansallisille asiantuntijoille järjestämiään tapahtumia, joissa fokuksessa oli mm. riskien luokittelu (*risk ranking*).

EFSA:n vinkit: Tunne yleisösi ja auta heitä mukaan EFSA-yhteistyöhön, selvitä prioriteetit, lisäarvo ja millaisia riskinarviointeja päättäjäsi tulevaisuudessa tarvitsevat. Ole tietoinen siitä mitä alalla maassasi tapahtuu ja kasva ja kasvata ekosysteemiä esim. kartoittamalla potentiaalisia EFSA:n yhteistyöorganisaatioita nk. Art36 listalle.

EFSA:n Luisa Venier esitteli [EFSA:n päivitettyä riippumattomuuspolitiikkaa](#). EFSA:n johtokunta hyväksyi kesäkuussa 2024 uudet riippumattomuutta koskevat toimintaperiaatteet, joilla vahvistetaan entisestään tapaa, jolla EFSA hallinnoi tieteellisten asiantuntijoidensa ja kaikkien niiden ammattilaisten sidonnaisuuksia, joiden kanssa se työskentelee. Uudet toimintaperiaatteet perustuvat EFSA:n kokemuksiin sidonnaisuuksien hallinnoinnista viimeisten 20 vuoden aikana. Niiden tarkoituksena on houkutella parhaita asiantuntijoita työskentelemään EFSA:n kanssa ja samalla suojella EFSA:aa sopimattomalta vaikuttamiselta. Lue lisää [EFSA:n riippumattomuutta koskevista toimintaperiaatteista suomenkielisestä infografiikasta](#).

Muut asiat

- Kostas Paraskevopoulos kertoi EFSA:n tunnistaneen tarpeen mikrobiomidatan integroimiseksi joihinkin elintarvike- ja rehur turvallisuuden riskinarviointeihin, koska odotettavissa on, että mikrobiomipohjaisia tuotteita saattaa tulla pian EU-markkinoille. Hän pyysi ilmoittamaan, mikäli jäsenmailla on elintarvikkeisiin tai rehuihin liittyviä mikrobiomiaktiiviteetteja käynnissä (painotus *regulatory science*:iin). Tarkoituksena tällä tiedustelulla on kerätä taustatietoa joulukuun AF kokoukseen.
- EL kertoi järjestäneensä *Predictive microbiology tools* -koulutuksen kansallisille asiantuntijoilleen, jossa osallistujia perehdytettiin mm. kvantitatiiviseen mikrobiriskien arviointiohjelmistoon (*Growth Predictor*) joka on saatavilla verkossa: <https://skandamis.shinyapps.io/Microbial-Growth-Predictor-Dashboard/>. Tieteellinen julkaisu aiheesta löytyy [tästä linkistä](#).
- DE infosi järjestäneensä 2 koulutustilaisuutta *World Food Safety Almanac* -alustasta, jossa FPT päivittävät maidensa profiilit elintarviketurvallisuudesta.

EFSA:n sivuilla on [julkaistu tiivistelmä edellisestä kokouksesta, sekä kokouksessa pidetyt esitykset](#).

Seuraava kokous: EFSA ilmoitti, että ensi vuoden kokouksista 2 järjestetään "*in-situ*" ja yksi verkossa. Ajankohdista ja paikoista jaetaan tietoa myöhemmin.